

Dag allemaal,

De jeugdhulpvoorziening Minor-Ndako en het Kinderrechtencommissariaat heten jullie van harte welkom op deze infovoormiddag over de noden en behoeften van Afghaanse jongeren in Vlaanderen. Samen met de directie en de begeleiders van Minor-Ndako, die kunnen bogen op een ruime praktijkervaring, hopen we jullie vandaag een kijk te bieden op de noden maar ook op de veerkracht van deze jongeren op de vlucht.

De voorbije jaren liepen verschillende minderjarigen afkomstig uit Afghanistan, hun voogden en/of hun pleegouders langs op het Kinderrechtencommissariaat. Ze maakten ons attent op knelpunten in het traject dat de jongeren in ons land doorlopen. Anonieme jongeren vertelden ons over perikelen bij de registratie als asielzoeker. over hun opvang in een asielcentrum, het verhoor bij het CGVS, hun ervaringen in onderwijs tot de beslissing over hun asielaanvraag. Abbas sprak ons over de lange wachttijd, 594 dagen, op een beslissing over zijn asielaanvraag en over zijn zoektocht naar een duurzame oplossing. Omid vertelde over de moeilijkheden in de procedure gezinshereniging. We bezochten jongeren in collectieve asielcentra die vertelden over het vaak frustrerend lange verblijf aldaar of over conflicten en disciplinaire transfers. Ali had perikelen met het OCMW dat voor hem bevoegd was. Voogden spraken ons aan over de grote nood aan psychologische begeleiding voor hun pupillen.

Als Kinderrechtencommissariaat kregen we zicht op een groep van – ondanks alles – veelal veerkrachtige jongeren met diverse noden, door uiteenlopende mensen en diensten ondersteund en ondergebracht op verscheiden plekken. Maar scherp kregen we het beeld van de groep Afghaanse jongeren nooit helemaal. De meldingen waren erg uiteenlopend, de betrokkenen al evenzeer.

Tot... Davud het Kinderrechtencommissariaat binnenliep. Hij meldde zich aan als student sociaal werk met een onderzoeksvraag en stagevoorstel. Maar ondanks zijn onderzoek, begon hij met het vertellen van zijn persoonlijk levensverhaal. Hij beschreef hoe hij van Afghanistan in België terecht was gekomen. Hij vertelde over de lessen die hij onderweg had geleerd en hoe lang het had geduurd om achteraf uit zijn 'overlevingsmodus' te komen, zoals hij dat noemt. Toen hij zijn studies Sociaal Werk aanving, was het hem opgevallen dat lesgevers aan de hogeschool spraken over de rechten van kinderen en jongeren. Zelf had hij weinig van die rechten kunnen genieten, op weg naar België. Daarom stelde hij het Kinderrechtencommissariaat voor dat hij tijdens zijn stageperiode een onderzoek zou doen naar de rechten van kinderen en jongeren op de vlucht. Hoe worden die in Vlaanderen gerealiseerd voor jongeren uit Afghanistan? Waar zijn die minderjarigen mee bezig en in wat voor situaties leven ze? Hoe bepaalt hun verleden hun toekomst?

De 21 gesprekken die Davud deed met Afghaanse jongeren in Vlaanderen, bieden ons een vergrootglas om naar deze groep te kijken. Het beeld dat we zien, daagt de bestaande beeldvorming in de literatuur en in het werkveld uit. Davuds vergrootglas spoort ons aan om veel meer aandacht te besteden aan de loyaliteit die jongeren ervaren ten aanzien van het thuisfront. En aan de conflicten en spanningen die dat creëert. In hen zelf, in de eerste plaats. Davuds onderzoek zet ook het vergrootglas op de armoede waar veel Afghaanse jongeren door moeten. En op de nood aan meer aandacht voor hun waardenbeleving. We zien ook tal van relevante observaties en aanbevelingen voor beleid en praktijk.

Minor-Ndako en het Kinderrechtencommissariaat hopen dat jullie als jongere, ouder, voogd, pleegouder, vrijwilliger, begeleider, OCMW-medewerker, VDAB-medewerker, beleidsmedewerker, journalist, vervolgschoolcoach, leerkracht, student, integratiemedewerker en politicus hierin inspiratie vinden - maar vandaag ook elkaar vinden - om de rechten van kinderen en jongeren op de vlucht concreter vorm te geven en mee te helpen realiseren.

Caroline Vrijens, kinderrechtencommissaris
4 februari 2020